

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Saturnino clxix

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancta Katherina

hec est katherina quam olim cognoscere solitus
 eras: nunc autem quia cognoscere non videris: coram te
 sic velata facie tanquam a te cognita pertransiit. **F**
Memorandum quod beata katherina mirabilis apparet
 in quibus. Primo in sapientia. secundo in eloquentia. tertio
 in constantia. quarto in mundicia castitatis. quinto
 in privilegio dignitatis. **P**rimo admirabilis ap-
 paret in sapientia. In ipsa enim sunt omnes species philo-
 sophiae enim siue sapientia dividitur in theoreticam, practicam
 et logicam. **T**heoretica dividitur secundum quosdam in tres
 scilicet in intellectualem, naturalem et mathematicam. Ha-
 buit igitur beata katherina sapientiam intellectualem in
 cognitione divinorum: quae maxime visa est in disputati-
 one contra rhetores: quibus unum solum deum verum esse pro-
 bavit. et deos omnes falsos esse prouit. Secundo natura-
 lem in cognitione omnium inferiorum: quae maxime visa est
 in disputatiōe contra imperatorem sicut patet ibidem. Ter-
 cio mathematicam in preceptu terrenorum. hec enim scien-
 tia secundum boetium speculatur formas sine materia in
 abstractione. Hanc beata katherina habuit quoniam animam
 suam ab omni materiali amore abstraxit. Hanc enim
 se habere ostendit cum imperatori interrogati respondit. Ego
 enim sum katherina. costis regis filia quae quatuor in
 purpura nata est. hac maxime est visa cum regina ad
 preceptum mundi. et de seipsum sui. et desiderium regni
 eternum animauit. **P**ractica autem dividitur in tres.
 scilicet in ethicam, economicam et publicam siue politicam.
 Prima docet mores informare: et se virtutibus ex-
 ornare. et pertinet ad omnes. Secunda docet familiam
 bene componere. et pertinet ad patrefamilias.
 Tercia docet vobis et populos et reipublicam bene
 regere. et pertinet ad rectores urbium. Hanc etiam tri-
 plicem scientiam habuit beata katherina. Prima enim
 habuit. cum se omni more honestate populit. secundam
 cum familiam suam quae sibi magna relicta fuit lau-
 dabiliter rexit. tertiā cum imperatore sapienter instruxit.
Logica dividitur in tres partes. scilicet in demonstrati-
 uas probabiles et sophisticas. Prima pertinet ad philosophos
 secunda ad rhetores et dialecticos. tertia ad sophisticas.
 Hanc etiam triplicem scientiam habuisse videtur cum
 de ea scribitur. Per varias conclusiones filogismos-
 rum allegorice et metaphorice diserte et mystice
 multa cum cesare disputauit. **S**ecundo fuit admira-
 bilis in eloquentia. Habuit enim eloquentiam facundissimam
 in predicando. sicut patet in suis predicatōibus.
 Disertissimam in ratione reddendo. sicut patet cum di-
 cebat imperatori. Miraris hoc templum manu arti-
 ficum fabricatum. Suauissimam in attrahendo sicut
 patet in porphuro et in regina quos eloquium sui
 suauitate ad fidem attraxit. Efficacissimam in puniē-

do sicut patet in rhetoribus quos tam potenter ed-
 uicit. **T**ercio in constantia. fuit enim constantissima
 in minimis illatis quae ipsas precepit. Unum imperatori sibi
 minanti respondit. Quicquid contra me potes cogitare
 ne differas: quia carne et sanguine meo christo offer-
 re desidero. Item. fac quecumque animo precepisti:
 parata enim me videbis ad omnia sustinenda. Secundo
 in donis oblatis: quia ea respuit. Unde cum impera-
 tor sibi promitteret quod eam in palacio secundam habere
 respondit. Desine talia dicere quae scelus est contra cogi-
 tare et. Tercio in supplicibus irrogatis: quia ea super-
 ruit. sicut patet cum fuit posita in carcere et supro-
 tam. **Q**uarto in mundicia castitatis. Seruauit
 enim castitatem inter ea quae castitas piculatur solet.
 Quibus enim sunt in quibus castitas piculatur. scilicet af-
 fluentia resoluens. oportunitas inducens. iuuentus
 lasciuens. libertas effrenans. pulchritudo alliciens.
 Inter hec beata katherina castitatem seruauit. Ha-
 buit enim maximam affluentiam rerum: ut ipse quod sicut
 dicitur tota die inter suos famulos versabatur. Habuit
 iterum etatem iuuenilem. Item sui libertatem: quia sola
 et libera in palacio remansit. De his quatuor dis-
 citur supra. katherina cum esset annorum. xvij. in pa-
 lacio diuitijs et pueris pleno: sola remansit. Ha-
 buit etiam pulchritudinem. Unum dicitur. quia erat speciosa
 valde et incredibilis pulchritudine: omnium oculis
 admirabilis videbatur. **Q**uinto in privilegio di-
 gnitatis. Que dicitur enim priuilegia spalia tueri in ali-
 quibus sanctis dum decederent. ut christi visitatio quae fuit
 in beato iohanne euangelista. olei emanatio quae fuit in
 beato nicolao. lactis effusio que fuit in beato pau-
 lo. sepulcri preparatio quae fuit in beato clemete. peti-
 tionum exaudicio que fuit in beata margaretha quoniam
 orauit pro agentibus sui memoriam. Hec autem omnia
 fuerunt in beata katherina. sicut patet in legenda.
Dubitationem autem apud aliquos vtrum a maximo
 vel a maximino martyrisata sit. Tunc enim tres
 imperia tenebantur. scilicet constantiniana: qui ex paterna suc-
 cessione imperium sumpsit. et maxentius maximianus
 filius a protoniano militibus rome augustus appel-
 latus. et maximinus in orientis partibus cesar esse
 ctus. Secundum autem quoniam onicas maxentius rome. maximus
 vero in oriente contra christianos tyrannidem exerce-
 bat. Videtur ergo vtrum aliquibus placet quod vicio scripto-
 ris sit factum ut pro maximino maxentius poneretur.
De sancto saturnino dixit **A**
Saturninus ab apostolorum discipulis christus ordi-
 natus. in vrbem iherosolimam directus est
 Cum autem ipse ingrediēte demones a iherosolimis
 cessarent. vnus gentium dixit. quod nisi saturninum

De sancto

occiderēt a dijs suis nil penitus obtinerēt. Appre-
hendētes igit saturninū nolentē sacrificare ad pe-
des tauri ligauerūt. cuiq; stimulis agitātes a sum-
ma arce p gradus capitolij precipitauerūt. Sicq;
capite fracto et cerebro excusso. martiriū feliciter
cōsummauit. Cuius corp⁹ due femine rapiētes in
p̄fundo loco ppter metum gentiliū condiderunt.
Qd̄ postea successores eius ad locū reuerentiores
transulerunt. Fuit et alius saturninus quē romē
p̄fectus diu in carcere macerati in eculeum leuari
et neruis fustibus et scorpionib⁹ cedi fecit. De ide
lateribus adustus de postū de eculeo decollari pre-
cepit. circa annos dñi. cclxxxvij. sub maximiano.
Fuit et alius saturnin⁹ apud africā frater sancti
satiri. q̄ cui⁹ p̄dicto fratre suo et reuocato. et felicitas
te sorore dicti reuocati. necnō et cū p̄petua genere
nobilis martiriū passus est. Quoz passio alio tpe pō-
tissimum recolitur. Cum ergo p̄consul eis dixisset
vt ydolis imolarēt. et illi nullatenus assentirēt. in
carcerē missi sunt. Qd̄ vidēs parer p̄petue. ad car-
cerem flens cucurrit dicēs. filia quid fecisti. de bo-
nestati genus tuū? Nunq̄ aliquis de genere tuo i
carcerem missus fuit. Cum autē audisset q̄ xp̄iana
esset. in eam impetu cū digitis ad oculos irruit. et
ei oculos eruere voluit. et exclamās egressus est.
Udidit autē beata p̄petua huiusmodi visionē. quā
in crastino socijs enarrauit dicēs. Uidi scalā aureā
mirabili altitudine vsq; ad celū erectā q̄ adeo an-
gusta erat. vt nō nisi vnus et paru⁹ ascendere po-
terat. In dextera vero et leua. erant fixi cultri et

Saturnino

gladij ferrei limati et exacuti. ita vt ascendens cir-
ca vel infra se nullatenus respicere poterat sed sp̄
ad celum eū erectū stare oportebat. Sub ea dia:co
teterrim⁹ et ingētis forme iacebat: et pre timore q̄
libet ascēdere formidabat. Uidi etiā satirū p̄ eam
ascendentē vsq; sursum et respicientē ad nos et di-
centē. Ne timeatis hunc diaconē: sed securi ascē-
dite vt mecū esse possitis. Hec audiētes oēs grās
egerunt: q; se vocatos ad martiriū cognouerunt.
Presentati igitur iudici cū sacrificare nolēt
fecit saturninū cum alijs viris a mulieribus sepa-
rari. et dixit felicitati. Habes virum? Et illa. Ha-
beo. sed p̄emno. Cui ille. Misere tui puella vt
vias. maxime cū infantem in utero habeas. Ad
quem ait. fac de me quicquid vis: q; ad volunta-
tem tuā nunq̄ me trahere valebis. Parētes autē
beate p̄petue cū viro accurrētes: infantem par-
uulum beate p̄petue qui adhuc lactabatur ad-
duxerūt. Et videns eam pater stantem ante p̄fe-
ctū: cadens in faciē dixit. filia mea dulcissima mi-
serere mei. et hui⁹ mestissime m̄ris tue. et hui⁹ mis-
errimi viri tui q̄ post te viuere nō valebit. Per-
petua vero immobilis stabat. Tūc pater filiū ad
collū ei⁹ iactauit. et ipse et m̄r et marit⁹ eius man⁹
tenētes et flentes osculabātur eam dicētes. Mi-
sereri n̄ri filia et viue nobiscū. At illa. p̄iētes par-
uulū. et illos repellens ait. Discedite a me inimici
dei mei q; nō noui vos. Videns vero p̄fectus eoz
pstantias diuissime verberatos in carcere posuit.
Sancti vero dū plurimū mesti essent de felicitate:
que octo iam mensib⁹ p̄gnans erat: p̄ ea orauerūt
et dolores partus subito in eā irruerūt. peperitq;
filium viuū. Quidā vero de custodib⁹ dixit ad eā.
Quid facies cum ante p̄fectū veneris si nūc tam
grauiter cruciaris? R̄ndit felicitas. Dic ego p̄ me
patior. ibi pro me deus patietur. Extracti igitur
de carcere. ligatis post tergū manibus et nudatis
natibus p̄ plateas ducūtur. Et dimissis bestijs. sa-
tirus et p̄petua a leonib⁹ deuorātur. reuocati⁹ et
felicitas a leopardis comedūtur. Beatus vero sa-
turnin⁹ gladio capite trūcatur. Circa annos dñi.
cclvi. sub valeriano et galieno imperatoribus.

De sancto iacobo interciso.

clxx

Iacobus martir. cognomento intercisus.
nobilis genere sed fide nobilitor. ex regi-
one persarū et ciuitate elape oriūduus fuit
Dic ex christianissimis parētibus ortus est: et vro-
rem christianissimam habuit. Erat quoq; notissi-
mus regi persarū. et inter optimates primus.